

Tit ringja — vit skriva

Er nakað á vási? — Ívamáli?
Ein spurningur, ella tíðindi, so ring til okkara.
Vit eru til reiðar!

tíðindablaðið
sosialurin

Lýsingar:

Lýsingarmaður okkara er ráðgevari hjá fyritekum og einstaklingum í lýsingaspurningum. Hetta verður gjørt uttan ríðkostnað fyri lýsaran.

foto halmar

Anna D. Hentze: — Tað er eins og meira hóskandi, at menn gerast bundnir at rúsdrekka. Tí eru allar kanningar hesum viðvíkjandi ikki nýtiligar, um talan er um at hjálpa kvinnum við somu trupulleikum

Í Sosialinum hósdagin stóð serlig lýsing. Hon vendi sær til kvinnur, sum hava verið bundnar at rúsdrekka, um at geva upplýsingar frá sær, um tær royndir tær hava havt at sleppa burtur úr misnýtsluni.

Tað eru tær báðar Sigrun Samuelsen og Anna D. Hentze, sum lesa sáláfrøði, ið nú skulu gera høvuðsuppgávuna innan lesnaðin. Evnið er »Kvinnur og rúsdrekka-misnýtsla«, í Føroyum.

Sosialurin hevur havt eitt prát við komandi sáláfrøðingarnar og sett teimum spurningin, hví tær júst valdu hetta evnið?

— Vit valdu hetta evnið, tí tað lutvist hevur verið frammi sí seinastuni, men eisini tí slíkar kanningar ikki eru gjerdar

áður.

— Vanligt er, tá talan er um kanningartilfar, so er tað oftast um menn, — tá tað snýr seg um alkoholismu.

— Seinastu árin er alt meira kvinnugransking gjord, og tá vit vita, at eisini kvinnur hava trupulleika av rúsdrekka-misnýtslu, hildu vit tað verða spennandi.

— Vit halda eisini, at tað kann gagna, at spurningurin verður tikin fram í ljósmála og viðgjörður frá einum kvinnuligum sjónarmiði.

Kann tilfarið nýtast til at bota um korini hjá kvinnum við rúsdrekka-trupulleikum?

— Tað kann meira enn so gerast veruleiki. Higar til hava kanningar av slíkum slag bert verið gjerdar, tá talan er um

Kanning um rúsdrekka-misnýtslu hjá kvinnum:

Hvussu trívast tær aftaná avvenjing

mannligar misbrúkarar, og hugsandi er eisini, at hesar ikki júst sita so væl til trupulleikar, sum kvinnur fáa, tá tær gerast misbrúkarar.

Hvat kunnu kvinnur vanta sær, um tær vilja geva tykkum upplýsingar?

— Av tí at vit vanda okkum til kvinnur, sum hava verið bundnar av rúsdrekka, vilja vit vita, hvørjar viðgerðir tær hava roynt. Júst hesar kvinnur kenna trupulleikarnar persónliga og kunnu verða okkum til stóra hjálp.

Hvussu vildu tær sjálvar skipa fyri, um onnur høvdu teirra hjálp fyri neyðini. Hvørja viðgerð halda tær er neyðug, so hon situr til tað, sum tær hava brúk fyri. Hvat kunnu tær hugsa sær øðrvísi, í tí, sum tær hava verið igjøgnum o.s.fr. — Stutt sagt, vit vilja kanna núverandi viðgerðarhættir og tvinna teir saman við møguligum ynskjum, sum kunnu koma øðrum kvinnum til góðar, ið gerast rúsdrekka-misbrúkarar.

Hvussu kunnu tit tryggja kvinnum, at tær verða ókendar, tá tær hava tosað við tykkum?

— Viðvíkjandi teimum samrøðum, sum vit vilja gera við einstøku kvinnuna sær, so er at siga, at vit kunnu koma út til teirra ella eisini kunnu kvinnurnar koma til okkara. Vit fara eisini út á bygdirnar um neyðugt, treytin er, at vit fáa samband við so nærar kvinnur sum gjørligt, um kanningin skal verða haldgóð.

— Einku oyðiblað ella annað tilfar skal fyllast út. Vit gera kanningina í samrøðuformi, sum varir ein elia tveir timar.

Tá vit hava skrivað samrøðuna niður, — broytt navn og fyrirbrigdi so tann einstaka ikki kennist aftur, fær kvinnan eitt eintak av hesum at lesa. Hon kann síðan gera av, um hon frameftir vil verða ókend og um nakar annar enn vit báðar sleppa at lesa tað. Sostatt kunnu vit tryggja øllum kvin-

um fullkomiliga, á tær koma til okkara.

Nær er ein kvinna misbrúkari?

— Tað er ikki nakað ávíst mark fyri, nær ein er misbrúkari. Tað veldst um so mangt, sum er gerandisdagur hjá tí einstøku. Er ein kvinna heimagangandi, so kann hon lættari fjala sínar trupulleikar, tá hon er einsamall stóran part av degnum. Hevur kvinnan hús, mann og børn, so sæst tað betur, um hon t.d. ikki er fôr fyri at ansa sínum.

— Sum heild kann sigast, at noyðist kvinnan at fáa sær ein snaps áðrenn hon fer til handils ella til arbeiðis, eins og hon skal hava ein litlan tá hon skal út millum fólk, kann sigast, at hon hevur mist tamarhaldið og rúsdrekkingin hevur fingið yvirvaldið í gerandisdegi hennara.

— Hinvegin er eisini talan um eitt ávíst mynstur í tí samfelag, sum vit liva í. T.d. verður tað góðtikið, at ungfolk drekka, tá tey nærum hvørt vikuskifti fara í veitslu. Eingin sigur nakað, um kvinnur í hesum føri mangan drekka nógv. Tær kunnu hava rúsdrekka-trupulleikar, men tað er ikki sjónligt á sama hátt, sum um tað er tilkomin kvinna, ið ger tað sama.

— Øðrumegin hava vit afhaldsfelegini, sum halda, at ein snapsur er misbrúk.

— Í Fraklandi t.d. er tað góður siður at drekka vín til matin hvønn dag, men talan er ikki um misnýtslu í hesum føri.

Í Føroyum er tablett-misbrúk millum kvinnur væl kent. Hvi hava tit ikki tikið tað við í kanningini?

— Vit fara eisini tosað umtað, ta vit lögdu tilrættis, men vit vóru samdar um at tað er neyðugt at avmarka kanningina til rúsdrekka. Tó kunnu vit siga, at vit eisini koma inn á blanding-misbrúk, tí tað er meira vanligt millum kvinnur at nýta rúsdrekka og tabl-

ettir saman.

Hvi sóknast tit bert eftir kvinnum, sum hava verið rúsdrekka-misbrúkarar. Hvussu við teimum, sum nú hava brúk fyri hjálpi?

— Av tí at slík kanning er ætlað sum vegleiðing, tá tað snýr seg um at bota um korini hjá misbrúkarum, kunnu vit ikki fara inn í nakað hjálpara-arbeiði.

— Um vit t.d. sóknaðust eftir kvinnum, sum

hava trupulleikar júst nú, so kunnu vit gera meira fortroð enn gagn. Hesar kvinnur hava brúk fyri, at onkur tekur sær av teimum. Vit kunnu ikki spyrja tær um privatu viðurskipti teirra og síðan sleppa teimum upp á fjall.

Sigrun Samuelsen og Anna D. Hentze ætla, at kanningin skal verða liðug í summar.

Dagny
foto halmar

Sigrun Samuelsen: — Tá vit tosa um misbrúk, er spurningurin nær tengdur at tí samfelagsmynstri, sum vit liva í. Avhaldsrørslurnar siga, at tað er misbrúk at drekka ein snaps. Í Fraklandi er tað góður siður at drekka vín til matin hvønn dag